

Afgørelser – Reg. nr.: 07776.00

Fredningen vedrører: Nørholm Enge

Domme

Taksationskommissionen 13-08-1990

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 28-03-1990

Fredningsnævnet 06-04-1989

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNINGADRESSE:
SLOTSMARKEN 13, 2970 HØRSHOLM
TLF. 45 76 53 76Sag nr. 262. Fredning af engarealer ved Nørholm,
Ålborg kommune.

Kendelse:

(Meddelt den 13. august 1990)

Overfredningsnævnets afgørelse af 28. marts 1990 om erstatning i anledning af fredning af engarealer ved Nørholm i Ålborg kommune, Nordjyllands amt er påklaget til Taksationskommissionen vedrørende naturfredning af sagens lb.nr. 1, Asger Preben Sørensen, lb.nr. 2, Jens Kjær, lb.nr. 3, Lars Christian Christensen, og lb nr. 4, Anders Ejvind Bundgaard Kjær.

Taksationskommissionen har den 25. juni 1990 besigtiget de fredede arealer og forhandlet med ejerne, idet Asger Preben Sørensen var repræsenteret af Jens Kjær.

Under taksationen var Nordjyllands amtskommune repræsenteret ved landinspektør Lis Henriksen, Landskabskontoret og Ålborg kommune ved afdelingsingeniør Knud Jansen.

Af oplysningerne fra Nordjyllands amtskommune fremgår, at et større areal ved Nørholm, der også omfatter de fredede ejendomme, er udpeget som miljøfølsomt område, hvortil der kan gives tilskud i medfør af kapitel 7a i lov om støtte

til forbedring af strukturen og effektiviteten i jordbruget. Tilskud til arealer, der efter aftale med amtet skal henligge som vedvarende græs, der må gødskes i hidtidigt omfang, og som skal holdes med afgræsning eller hø-slet, gives med et beløb på 400 kr. pr. ha om året i en periode på 5 år. Efter Landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 564 af 21. august 1989 kan tilskud imidlertid ikke gives til at indføre eller opretholde en tilstand, der i henhold til bl.a. fredning allerede er påbudt.

Klagerne har henvist til, at Overfredningsnævnets udmåling af fredningerstatningerne står i misforhold til de tilskud til landbrugsdriften i miljøfølsomme områder, der gives til ejerne af de ikke-fredede arealer i området, som ved aftale er pålagt samme forpligtelser som de fredede ejendomme, hvorfor erstatningsbeløbene må forhøjes for at udligne dette misforhold.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Efter besigtigelsen og det iøvrigt oplyste finder taksationskommissionen, at fuld erstatning for de tab, som fredningen medfører for de 4 ejendomme, er ydet, når erstatningsbeløbene fastsættes som bestemt og begrundet af Overfredningsnævnet.

Herefter, og da der ikke findes grundlag for at forhøje erstatningsudmålingerne i overensstemmelse med de synspunkter, som er fremført af klagerne, stadfæster kommissionen Overfredningsnævnets erstatningsafgørelse.

Herefter bestemmes:

Erstatningerne til nedennævnte ejere fastsættes således:

Lb.nr. 1,	Asger Preben Sørensen	11.800 kr.
Lb.nr. 2,	Jens Kjær	8.200 kr.
Lb.nr. 3,	Lars Christian Christensen	7.800 kr.
Lb.nr. 4.	Anders Ejvind Bundgaard Kjær	17.500 kr.

Erstatningsbeløbene forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 28. marts 1990.

Ole Nicolaisen

Karl Nielsen

Arne Sørensen

OVERFREDNINGSNÆVNET>

Overfredningsnævnets afgørelse

af 28. marts 1990

om fredning af engarealer ved Nørholm i Ålborg
Kommune, Nordjyllands Amt (sag nr. 2755/89).

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amts Sydlige Fredningskreds har den 6. april 1989 truffet afgørelse om fredning af engarealer ved Nørholm i Ålborg Kommune. Fredningen omfatter ca. 22 ha fordelt på 4 ejendomme. Fredningen har til formål at bevare og ved plejeforanstaltninger sikre de naturvidenskabelige interesser i fredningsområdet og herunder i særlig grad områdets botaniske artsrigdom. Fredningssagen er rejst af Danmarks Naturfredningsforening i 1984 for et noget større areal på ca. 32 ha.

Fredningsnævnets afgørelse er forelagt Overfredningsnævnet til efterprøvelse i medfør af naturfredningslovens § 25. Afgørelsen er tillige påklaget af Nordjyllands Amt.

Fredningsområdet ligger i landzone og delvist inden for strandbeskyttelseszonen i medfør af naturfredningslovens § 46. Området er tillige i sin helhed omfattet af naturfredningslovens § 43 b om beskyttelse af strandenge.

I regionplanen for Nordjyllands Amt 1985-97 er området udlagt som regionalt naturområde, og i kommuneplanen er det udlagt som naturområde, hvilket indebærer, at der skal sikres den bedst mulige varetagelse af

naturbeskyttelses- og bevaringsinteresserne samt den friluftsmæssige udnyttelse. Området er tilige udpeget som beskyttelsesområde efter både Ramsar-konventionen og EF's direktiv om fuglebeskyttelse.

Fredningsområdet består af lavtliggende, uopdyrkede, uafvandede strandenge beliggende ud til sydsiden af Limfjorden ved Gjøl Bredning. Arealerne anvendes hovedsagelig til kreaturgræsning, hvilket i forbindelse med tilstedeværelsen af flere væld bevirker, at engene rummer meget gunstige levebetingelser for sjældne botaniske arter, der er knyttet til den naturtype, som betegnes som ekstremrigkær. Særligt kan orkidéarten Pukkellæbe (*Herminium monorchis*) fremhæves.

Naturfredningsrådet har over for fredningsnævnet anbefalet fredningen. Arealet repræsenterer en strandengstype, som tidligere har været almindelig langs den sydlige del af Limfjorden, men som nu på grund af intensivering af landbrugsdriften er ved at være en sjældenhed.

Den særlige kvalitet ved netop det omhandlede areal er de vældområder, der betinger tilstedeværelsen af kærdområder af ekstremrigkær-typer, karakteriseret ved sin rigdom på arter af urter, der på en gang er betinget af fremvældende grundvand og højt kalkindhold i jorden. Det høje kalkindhold i jorden binder til en vis grad fosfor, så det ikke kan optages af planter i nævneværdig grad.

Ekstremrigkær er derfor fosforfattige lokaliteter, og planterne er tilpasset disse kær. Tilførsel af fosfor vil fremme andre højt voksende og gødningskrævende arter, der på få år vil fortrænge ekstremrigkærfloraen.

En fredning bør derfor ideelt set indeholde bestemmelser om forbud mod gødningsudbringelse, hvis den ikke skal vise sig nytteløs. Samtidig er et vist græsningstryk en forudsætning for vegetationens nuværende sammensætning og forekomst.

Fredningsnævnet, der har ment, at de almindelige bestemmelser i naturfredningsloven ikke er tilstrækkelige til at beskytte og bevare de naturvidenskabelige værdier i området, har derfor ved sin afgørelse fast-

sat en række yderligere bestemmelser, der supplerer de generelle beskyttelsesbestemmelser i lovgivningen. Fredningsnævnet har således bl.a. bestemt, at arealerne ikke må omlægges eller eftersås, og at de ikke må gødskes eller sprøjtes. Endvidere er der givet Nordjyllands Amt ret til at udføre naturpleje i fredningsområdet.

Nordjyllands Amt har udtalt, at fredningsbestemmelserne er tilfredsstillende, men har påklaget erstatningsfastsættelsen.

Ejerne har accepteret fredningen under den forudsætning, at erstatningen ikke nedsættes. Ejerne har dog samtidig udtalt, at de gerne ser en lempelse af gødskningsforbudet af hensyn til deres muligheder for at opretholde en rentabel kreaturafgræsning på området.

Danmarks Naturfredningsforening har henstillet, at oplæg af både og windsurfere på stranden ikke bør være tilladt, fordi et sådant forbud vil give mindre forstyrrelse i området og således medvirke til, at områdets flora bliver bedre beskyttet. Foreningen har endvidere henstillet, at der indføres en bestemmelse om, at opgravet materiale for den almindelige vedligeholdelse af eksisterende grøfter ikke må anbringes i de særlige ekstremrigkærområder, samt at den tilladte bekæmpelse af insektangreb på husdyr ved sprøjtning skal foregå på dyrene (veterinært).

Naturfredningsrådet har under Overfredningsnævnets behandling af sagen udtalt, at der af hensyn til formålet med fredningen bør lægges særlig vægt på at sikre, at fredningsområdet fortsat bliver afgræsset, og at græsningstrykket så vidt muligt ikke formindskes. Hvis det er nødvendigt for at kunne opretholde en kreaturafgræsning, der er rentabel for ejerne, vil Naturfredningsrådet derfor ikke modsætte sig, at der sker en modereret gødskning af området i hidtidigt omfang.

I sagens behandling har deltaget 9 af Overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Det tiltrædes, at det omhandlede område med den af fredningsnævnet be-

stemte afgrænsning pålægges fredningsbestemmelser efter naturfredningslovens kapitel III til beskyttelse af de botaniske værdier i området.

Om fredningens indhold bemærkes:

Fredningens formål bør udvides til også at omfatte bevaring af landskabets særlige karakter af åbent uberørt kystlandskab.

Af hensyn til, at det også ud fra fredningens formål er ønskeligt, at arealerne afgræsses som hidtil, bør bestemmelsen om gødskning og sprøjtning ændres således, at moderat gødskning i hidtidigt omfang tillades, og at sprøjtning med kemiske bekæmpelsesmidler kan ske med amtets forudgående tilladelse, men kun af hensyn til bekæmpelse af tidsler og brændenælder.

Lempelsen af gødskningsforbudet skal dog ikke gælde for et mindre areal af særlig botanisk interesse i områdets sydlige del som særligt vist på fredningskortet.

Det eksisterende fiskeredskabshus ved stranden tillades bibeholdt, så længe den nuværende fisker er ejer og bruger af huset. Det tillades samtidig, at fiskeren må lande sin båd på kysten ud for huset. Oplæg af både iøvrigt samt windsurfere ud for det fredede område skal ikke være tilladt.

Det bestemmes endvidere, at opgravet materiale fra oprensning af eksisterende grøfter ikke må henlægges længere væk end 5 m fra grøftekant.

Det er ikke nødvendigt, at amtet på forhånd skal spørge ejerne, inden der meddeles tilladelse til at færdes i det fredede område. Det bestemmes derfor, at amtet blot skal underrette ejerne om, hvem der har fået tilladelse.

Iøvrigt tiltrædes realiteten i de fredningsbestemmelser, som fredningsnævnet har fastsat.

Idet fredningsnævnets afgørelse af 6. april 1989 ophæves, fastsættes

herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 22 ha store område, som er afgrænset på kortet, der hører til Overfredningsnævnets afgørelse, og som omfatter matr.nr. 18 k samt dele af matr.nr. 1 a og 2 c alle af Nørholm By, Nørholm, samt eventuelle tilvækstarealer:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at bevare og ved plejeforanstaltninger at sikre de naturvidenskabelige interesser i fredningsområdet og herunder i særlig grad områdets botaniske artsrigdom. Fredningen har endvidere til formål at bevare områdets karakter af åbent, uberørt kystlandskab.

§ 2. Bevaring af området.

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand. Der må således bl.a. ikke foretages terrænændringer eller ændringer i den hidtidige anvendelse af arealerne, medmindre ændringer i tilstanden er tilladt i de følgende bestemmelser eller sker med hjemmel i § 9 om naturpleje eller tillades ved en dispensation efter § 10.

§ 3. Områdets anvendelse.

Arealerne må kun anvendes til græsning og græshøstning.

§ 4. Afvanding og vandindvinding.

Vandstanden i området må ikke sænkes ved pumpning eller dræning, og eksisterende grøfter må ikke uddybes eller reguleres.

Eksisterende grøfter kan dog oprensnes og vedligeholdes, men opgravet materiale må ikke henlægges længere væk end 5 m fra grøftekant.

Forbudet i stk. 1 er ikke til hinder for, at der foretages op-pumpning af drikkevand til de græssende dyr.

§ 5. Arealernes drift iøvrigt.

Arealerne må ikke omlægges eller eftersås.

Inden for det område, der er vist med særlig signatur på fredningskortet, må der ikke gødskes eller sprøjtes. Nordjyllands Amt afmærker dette område i terrænet.

Bortset fra dette særlige område må de fredede arealer gødskes i moderat omfang som hidtil. Sprøjtning med kemiske bekæmpelsesmidler må kun ske, når det er nødvendigt til bekæmpelse af tidsler og brændenælder og kun efter forudgående tilladelse fra Nordjyllands Amt.

Ved akutte insektangreb på dyr kan der dog foretages sprøjtning med insektbekæmpelsesmidler.

§ 6. Bebyggelse og andre konstruktioner.

Der må ikke opstilles master på eller føres luftledninger over det fredede område. Der må heller ikke opstilles campingvogne eller telte.

Fredningen er ikke til hinder for, at der opsættes sædvanlige kreaturhægn, eller at der efter forud indhentet godkendelse fra Nordjyllands Amt opsættes læskure for de græssende dyr.

Det eksisterende fiskeredskabshus ved stranden tillades bibeholdt, sålænge den nuværende fisker er ejer og bruger af huset. Det tillades samtidig fiskeren at lande sin båd på stranden ud for huset.

§ 7. Vilde planter.

Opgravning eller plukning af vilde planter er ikke tilladt.

§ 8. Færdsel.

Offentligheden har kun ret til færdsel og ophold i overensstemmelse med reglerne i naturfredningslovens § 54 om færdsel og ophold på strandbredder.

Oplæg af både og windsurfere ud for det fredede område er dog ikke tilladt.

Nordjyllands Amt kan meddele særlige interesserede skriftlig tilladelse til i videnskabeligt eller undervisningsmæssigt øjemed at færdes i det fredede område. Amtet skal underrette ejerne om, hvem der har fået tilladelse til at færdes i området, og tilladelsen skal medbringes og på forlangende herom forevises ejerne.

§ 9. Naturpleje.

Til opfyldelse af fredningens formål har Nordjyllands Amt ret til uden udgift for vedkommende ejer at lade udføre naturpleje i fredningsområdet f.eks. ved slåning eller afgræsning af området. Amtet kan i den forbindelse træffe bestemmelse om formindskelse eller forøgelse af græsningstrykket.

Enhver sådan plejeforanstaltning kræver dog samtykke fra ejeren eller - hvis samtykke ikke opnås - tilladelse fra fredningsnævnet.

§ 10. En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-8 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jf. naturfredningslovens § 34.

På Overfredningsnævnets vegne

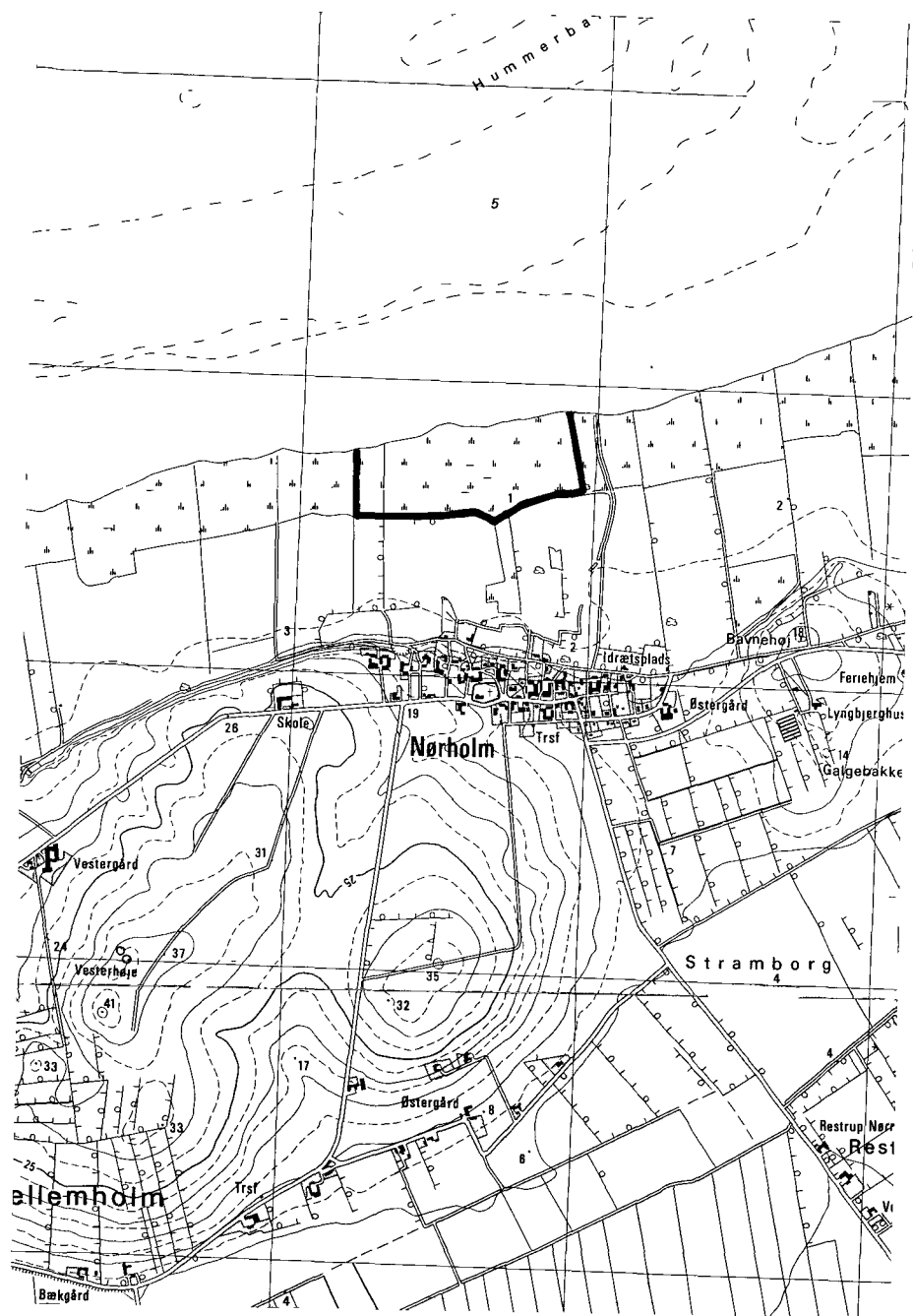

Bent Jacobsen
viceformand

F O R T E G N E L S E

over arealer, der helt eller delvis er omfattet af
Overfredningsnævnets afgørelse af 28. marts 1990 om
fredning af engarealer ved Nørholm i Ålborg Kommune,
Nordjyllands Amt.

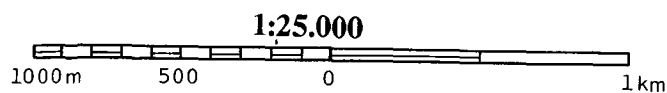
Af Nørholm By, Nørholm:

Matr.nr. 2 c, 2 d, 18 k og 55 a.

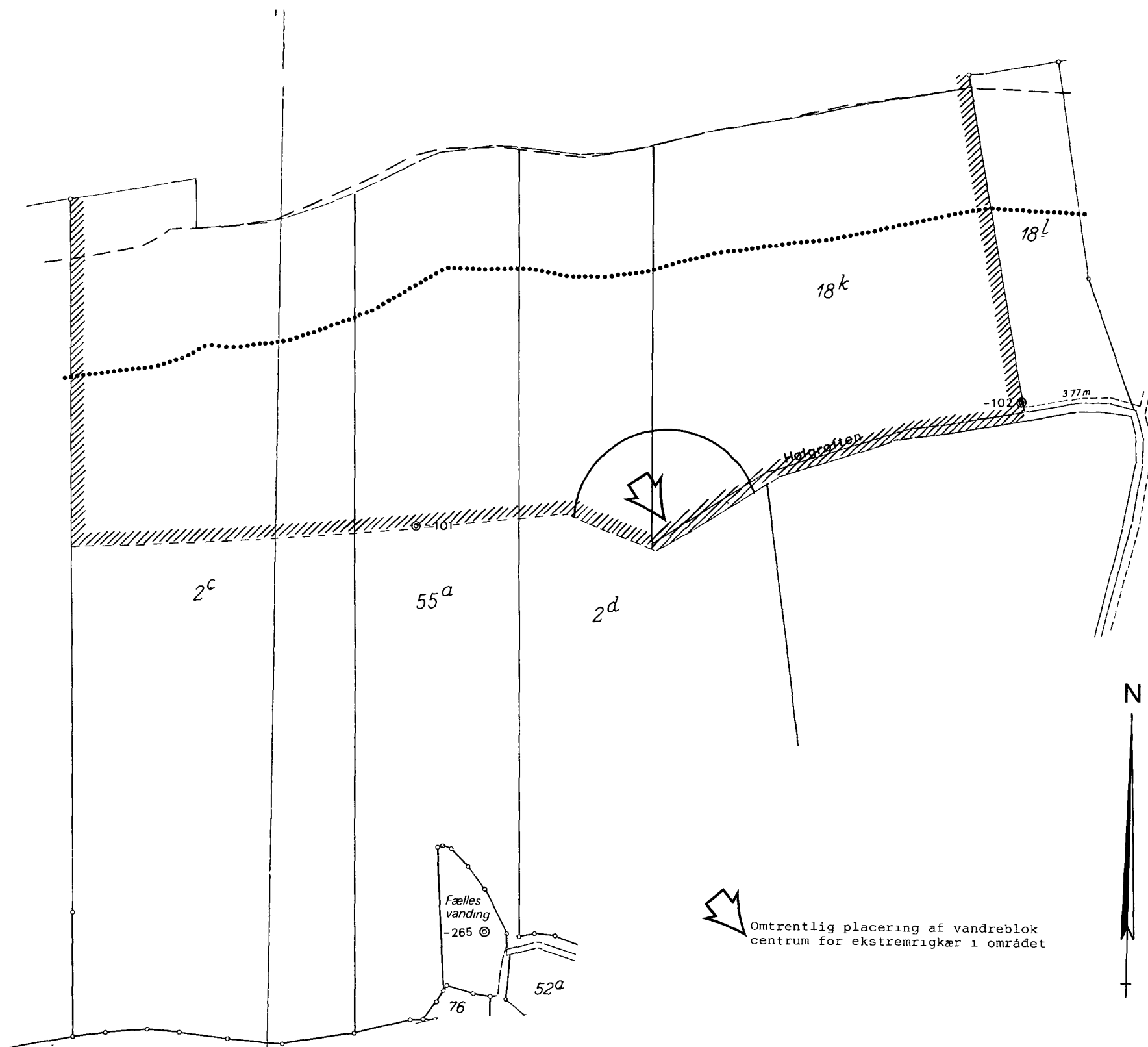
Oversigtskort
Udsnit af 4-cm kort 1217 II SØ og 1216 I NØ

«Grundmateriale Geodætisk Institut (A 86) Copyright
 Supplerende tematisk information er, med instituttets tilladelse,
 påført af Nordjyllands Amt, forvaltningen for teknik og miljø»

Signatur:

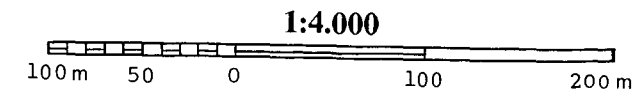
- Fredningsgrænse
- Kystlinie indlagt efter luftfoto, september 1985
- Strandbyggelinie (naturfredningslovens § 46)

Nørholm By, Nørholm
 Aalborg kommune
 Nordjyllands Amt

Udfærdiget af Nordjyllands Amt, Landskabskontoret
 i feb. 1990 på grundlag af matrikelkort ajourført
 20. feb. 1990.

Omtrentlig placering af vandreblok
 centrum for ekstremrigkær i området

FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
 fredningsafgørelse af Marts
 1990 i sag nr 2755/89

Engarealer ved Nørholm

Overfredningsnævnets afgørelse

af 28. marts 1990

om erstatning i anledning af fredning af
engarealer ved Nørholm i Ålborg Kommune,
Nordjyllands Amt (sag nr. 2755/89).

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amts Sydlige Fredningskreds har den 6. april 1989 truffet afgørelse om fredning af engarealer ved Nørholm i Ålborg Kommune og har i anledning af fredningen tilkendt ejerne af de fire ejendomme, som berøres af fredningen, et samlet beløb på 172.000 kr. i erstatning. Erstatningen er beregnet på grundlag af en skønsmæssig fastsat enhedstakst på 8.000 kr./ha.

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til Overfredningsnævnet af Nordjyllands Amtsråd med påstand om, at erstatningen bør nedsættes, idet den anvendte enhedstakst, under hensyn til at hele det fredede område er omfattet af bestemmelsen i naturfredningslovens § 43 b om strandenge, forekommer usædvanlig høj.

Ejerne har accepteret fredningen under den forudsætning, at erstatningen ikke nedsættes.

I sagens behandling har deltaget 9 af Overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Ved anden afgørelse af dags dato har Overfredningsnævnet tiltrådt den omhandlede fredning med visse ændringer, herunder en væsentlig lempelse af fredningens forbud mod gødskning og sprøjtning. Størstedelen af arealet vil herefter fortsat kunne gødskes i moderat omfang som hidtil, ligesom der er åbnet mulighed for at sprøjte med kemiske bekæmpelsesmidler mod tidsler og brændenælder. Lempelserne er besluttet for i et vist omfang at imødekomme ejernes primære ønske om at kunne udnytte arealerne bedst muligt til kreaturgræsning, hvilket også er ønskeligt ud fra fredningens formål.

Overfredningsnævnet finder på denne baggrund, at der ikke er grundlag for at tilkende så høj en erstatning, som den fredningsnævnet under andre forudsætninger har fundet at burde tilkende.

Da de øvrige fredningsbestemmelser for området må anses for lidet tyn- gende, og da området i forvejen er omfattet af de generelle bestemmel- ser i naturfredningslovens § 43 b om beskyttelse af strandenge, finder Overfredningsnævnet, at der vil være ydet ejerne fuld erstatning for den forringelse af arealernes handelsværdi, som er en følge af frednin- gen, når der ydes ejerne en erstatning på 1.000 kr. pr. ha, hvortil kom- mer et tillæg på 1.000 kr. pr. ha begrundet i, at arealerne har været omfattet af gødskningsforbudet, medens fredningssagen har verseret.

Til de to ejere, hvis arealer berøres af det særlige gødskningsforbud, der opretholdes for et mindre areal af særlig botanisk interesse ved fredningens sydgrænse, tilkendes yderligere et særligt tillæg svarende til 2.000 kr. pr. ha.

Erstatning i anledning af fredningen tilkendes herefter således, idet beløbene oprundes:

<u>Lb.nr. 1.</u>	Asger Preben Sørensen:		
	5,87 ha á 2.000 kr.		11.800 kr.
<u>Lb.nr. 2.</u>	Jens Kjær:		
	4,07 ha á 2.000 kr.		8.200 kr.
<u>Lb.nr. 3.</u>	Lars Christian Christensen:		
	3,36 ha á 2.000 kr.	6.800 kr.	
	Særligt tillæg	<u>1.000 kr.</u>	7.800 kr.
<u>Lb.nr. 4.</u>	Anders Ejvind Bundgaard Kjær:		
	8,22 ha á 2.000 kr.	16.500 kr.	
	Særligt tillæg	<u>1.000 kr.</u>	<u>17.500 kr.</u>
Erstatning ialt			<u><u>45.300 kr.</u></u>

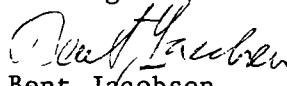
Erstatningsbeløbene forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, 1. pkt., fra den 6. april 1989 (datoen for fredningsnævnets afgørelse) med en årlig rente, der er 1 % højere end den til enhver tid fastsatte diskonto.

Den samlede erstatning på 45.300 kr. med renter udredes med 75 % af staten og 25 % af Nordjyllands Amt.

Overfredningsnævnets afgørelse om erstatningsspørgsmålene kan påklages til Taksationskommissionen vedrørende Naturfredning (adr.: Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm) af ejerne, idet erstatningen er nedsat, samt af Miljøministeren og Nordjyllands Amt.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, Overfredningsnævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede.

På Overfredningsnævnets vegne

Bent Jacobsen
viceformand

FREDNINGSNÆVNET >

6/4-1989

Fredningsnævnet for Nordjyllands amts sydlige fredningskreds har den 6. april 1989 truffet følgende

Afgørelse

i sag nr. 22/1984 fredning af engareal ved Nørholm, Aalborg kommune, Nordjyllands amt.

I: Fredningssagens rejsning og begrundelse.

Ved skrivelse af 9. februar 1984 har Danmarks Naturfredningsforening rejst sag om fredning af et engareal beliggende ved Limfjorden ud for landsbyen Nørholm.

Fredningsforslaget indeholder en nærmere beskrivelse af området, dets anvendelse og vegetation samt begrundelse for den ønskede fredning. Det fremgår således af forslaget og indhentede botaniske oplysninger, at det foreslåede fredningsområde består af et areal på en ca. 32 ha lave, uopdyrkede og uafvandede strandenge, der hovedsagelig benyttes til græsning for kreaturer, hvilket i forbindelse med tilstedeværelsen af flere væld har bevirket, at engene er meget gunstige for sjældne botaniske arter, der knytter sig til ekstremrigkær og er blevet hjemsted for sjældne og halvsjældne planter. Tilstedeværelsen heraf må anses stærkt truet, såfremt benyt-

telsen af engene intensiveres ved gødskning eller sprøjtning med kemiske bekæmpelsesmidler eller ved at engene - i lighed med omkringliggende arealer - drænes og opdyrkes.

II: Fredningsområdets status.

Det foreslåede fredningsområde ligger i landzone, og delvist indenfor den i naturfredningslovens § 46 omhandlede strandbeskyttelseszone samt er - ifølge oplysning fra Nordjyllands amt - i sin helhed omfattet af naturfredningslovens § 43 b om strandenge. Området er i regionplan udpeget som regionalt naturområde og i kommuneplan udpeget som naturområde og er tillige omfattet af Ramsarkonventionen og EF's direktiv om fuglebeskyttelse. Det foreslåede fredningsområde er en del af en verserende jordfordelingssag. Lodderne indenfor fredningsområdet er afsat i marken og overtaget af de nye lodsejere. Ifølge oplysning fra jordbrugsdirektoratet afventer den endelige kendelse alene berigtigelse i matriklen og tinglysning på de berørte ejendomme.

III: Sagens behandling.

Fredningsnævnets bekendtgørelse af 4. april 1984 om sagens rejsning og med indkaldelse til besigtigelses- og forhandlingsmøde den 10. maj 1984 har været indrykket i Statstidende og Aalborg Stiftstidende den 6. april 1984. Særskilt indkaldelse er tilsendt samtlige interesserede den 4. april 1984.

Under besigtigelsen konstateredes det, at det foreslåede fredningsområde var ubebygget bortset fra, at der ved strandkanten på matr.nr. 1 a Nørholm by var opstillet et fiskeredskabsskur, der ifølge oplysning fra skurets ejer, Hans Jørgen Andersen,

Nørholm Bygade 34, Nørholm, var opført i 1965 med tilladelse fra den daværende Nørholm kommune og som fortsat benyttes af ham og hans fader, samt at der på matr.nr. 18 l Nørholm by fandtes et lille fritidshus og et skur tilhørende parcellens ejere, Rasmus Stig Nielsen og Kristian Stig Nielsen, der oplyste, at de havde købt parcellen i 1981 og at huset var opført i 1983 som erstatning for 2 skure opført i midten af tresserne. På den sydlige del af parcellen er foretaget en beplantning med nåletræer og birketræer, medens den øvrige del af parcellen henligger ubenyttet og tilgroet med siv, stargræsser m.m.

På forhandlingsmødet protesterede lodsejerne mod fredningen og ganske særligt mod det foreslåede forbud mod sprøjtning og gødskning, hvilket forbud efter disses opfattelse ville gøre arealerne uanvendelige til græsning. Endvidere protesterede menighedsrådet, præstegårdsforpagteren, og borgerforeningen for Nørholm og Omegn mod fredning af den foreslåede del af præstegårdsjorden matr.nr. 18 a Nørholm, hvoraf ca. 1/2 td. land langs kysten siden omkring 1940 har været friholdt for dyrkning og benyttet af offentligheden til friluftaktiviteter.

Sagen har været forelagt Naturfredningsrådet, der i skrivelse af 22. juli 1985 har udtalt:

"Naturfredningsrådet anser de angivne engarealer nord for Nørholm for fredningsværdige i høj grad. Arealet repræsenterer en strandengstype, som tidligere har været almindelig langs den sydlige del af Limfjorden, men som nu, på grund af intensivisering af landbrugsdriften, er ved at være en sjældenhed, idet områderne nu for størstedelen er dræned og lagt under plov. Den særlige kvalitet ved netop det

omhandlede areal, er de vældområder, der betinger tilstedeværelsen af kær-områder af den såkaldte ekstremrigkær-type, karakteriseret ved sin rigdom på arter af urter, der på en gang er betinget af fremvældende grundvand og højt kalkindhold i jorden. Det høje kalkindhold i jorden fastlægger til en vis grad fosfor, så det ikke kan optages af planter i nævneværdig grad. Ekstremrigkær er derfor fosforfattige lokaliteter, og plantearterne er tilpasset disse kår. En tilførsel af fosfor, som det sker ved udbringning af gødning vil derfor favorisere andre højt voksende og gødningskrævende arter, der på få år vil fortrænge ekstremrigkærfloraen under de nye konkurrenceforhold. En fredning af lokaliteten vil derfor kunne vise sig nytteløs efter nogle få år, hvis fredningen ikke indeholder bestemmelse om forbud mod gødningsudbringelse. Samtidig er et græsningstryk en forudsætning for vegetationens nuværende sammensætning og forekomst.

Anvendelse af pesticider, specielt herbicider, må ikke finde sted, idet stoffer der udrydder f.eks. Brændenælde og Tidsler samtidig dræber alle to-kimbladede ekstremrigkærarter. På baggrund af ovenstående skal Naturfredningsrådet herefter indstille:

- at der sker fredning af det angivne strandengareal ved Nørholm,
- at fredningen omfatter et forbud mod anvendelse af pesticider,
- at fredningen omfatter et forbud mod gødningsudbringning,
- at der opretholdes et græsningstryk af samme størrelse som i øjeblikket,
- at der udarbejdes en plejeplan, der sikrer fortsat afgræsning af området."

IV: Fredningsnævnets overvejelser.

Efter de foreliggende videnskabelige oplysninger - og idet fredningsnævnet ikke finder, at de i naturfredningsloven indeholdte almindelige bestemmelser er tilstrækkelige til at beskytte og bevare de af fredningens formål omfattede naturvidenskabelige værdier - finder fredningsnævnet, at betingelserne for fredning efter naturfredningslovens § 1 er opfyldt.

I overensstemmelse med en af Nordjyllands amtsråds udvalg for teknik og miljø den 12. september 1988 afgivet udtalelse finder fredningsnævnet under hensyntagen til tilstanden på og anvendelsen af arealerne på matr.nr. 17 a, 18 a og 18 l Nørholm og til at planternes artsrigdom, vældene og tuesystemerne hovedsagelig beror på matr.nr. 1 a, 2 c og 18 k at kunne begrænse fredningen hertil.

Amtet har i fornævnte skrivelse af 12. september 1988 henstillet til nævnet at tage stilling til fiskeresskabsskurets forbliven, uagtet der angiveligt ikke tidligere er meddelt dispensation fra bestemmelsen i naturfredningslovens § 46.

Fredningsnævnet finder under hensyntagen til, at skuret har henligget upåtaget i ca. 20 år og til at dets tilstedeværelse ikke skønnes at være i strid med fredningens formål at kunne tillade skurets fortsatte forbliven, sålænge dette ejes og benyttes af dets nuværende ejer, Hans Jørgen Andersen, på betingelse af, at skuret derefter fjernes og grunden ryddeliggøres.

Da matr.nr. 18 l som foran nævnt er udgået af fredningen finder fredningsnævnet ikke mulighed for at tage stilling til spørgsmålet om huset, skurets

eller beplantningens fortsatte tilstedeværelse.

V: Fredningsnævnets afgørelse.

Da hele fredningsområdet - som nævnt - er omfattet af bestemmelsen om strandenge i naturfredningslovens § 43 b, hvorefter arealerne ikke må opdyrkes, tilplantes eller på anden måde ændres uden tilladelse fra amtsrådet, finder fredningsnævnet det unødvendigt i de nedenfor anførte fredningsbestemmelser at medtage bestemmelser, der allerede følger af den nævnte lovbestemmelse.

Fredningsnævnet fastsætter herefter følgende

fredningsbestemmelser

§ 1: Fredningens formål.

Fredningen har til formål at bevare og ved plejeforanstaltninger at sikre de naturvidenskabelige interesser i fredningsområdet og herunder i særlig grad områdets botaniske artsrigdom.

§ 2: Fredningsområdet.

Fredningen omfatter - som vist på vedhæftede kort - helt eller delvist matr.nr. 18 k, 1 a og 2 c Nørholm by, Nørholm og eventuelle tilvækstarealer.

§ 3: Områdets anvendelse.

Det fredede område må kun anvendes til græsning og græshøstning.

§ 4: Afvanding og vandindvinding.

Vandstanden i området må ikke sænkes ved pumpning eller dræning og eksisterende grøfter må ikke reguleres. Dette forbud er dog ikke til hinder for, at der foretages oppumpning af drikkevand til de græssende dyr eller at der sker almindelig vedligeholdelse af eksisterende grøfter på betingelse af, at det oprensede materiale spredes.

§ 5: Arealernes drift iøvrigt.

Det fredede areal må ikke omlægges eller eftersås.

Der må ikke gødskes eller sprøjtes med kemiske bekæmpelsesmidler. Ved insektangreb på dyr kan der dog foretages sprøjtning med insektbekæmpelsesmidler.

§ 6: Opsætning af luftledninger, hegn m.m.

Der må ikke føres luftledninger over det fredede område eller opstilles campingvogne eller telte. Fredningen er ikke til hinder for, at der opsættes sædvanlige hegn for heste, kreaturer, får eller geder eller at der efter forud indhentet tilladelse fra Nordjyllands amt opsættes læskure for de græssende dyr.

§ 7: Vilde planter.

Opgravning af vilde planter er ikke tilladt.

§ 8: Færdsel.

Offentligheden har kun ret til færdsel og ophold i overensstemmelse med bestemmelsen i naturfredningslovens § 54 om færdsel og ophold på strand-

bredder.

Nordjyllands amt kan dog - efter forud indhentet udtalelse fra ejerne - meddele særlige interesserede skriftlig tilladelse til i videnskabeligt eller undervisningsmæssigt øjemed at færdes i det fredede område. Tilladelsen skal medbringes og på forlangende herom forevises ejerne.

§ 9: Naturpleje.

Til opfyldelse af fredningens formål har Nordjyllands amtsråd ret til uden udgift for vedkommende ejer at lade udføre naturpleje i fredningsområdet og herunder bl.a. træffe bestemmelse om formindskelse eller forøgelse af græsningstrykket.

Enhver sådan plejeforanstaltning kræver dog samtykke fra ejeren eller - hvis samtykke ikke opnås - tilladelse af fredningsnævnet.

§ 10: Dispensation.

En dispensation fra bestemmelserne i denne fredningsafgørelse kan meddeles af fredningsnævnet, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. naturfredningslovens § 34.

§ 11: Afslutningsbestemmelser.

Nærværende afgørelse vil være at tinglyse som servitut på de § 2 nævnte ejendomme.

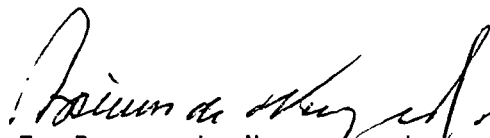
Fredningsbestemmelserne er efter naturfredningslovens § 22 stk. 1 bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommene uden hensyn til, hvornår retten er stiftet.

Sagens erstatningsspørgsmål er afgjort ved en samtidig hermed truffet afgørelse, hvorved der er tillagt lodsejerne erstatninger ialt kr. 172.000,- og vil herefter være at forelægge Overfredningsnævnet til efterprøvelse, jfr. naturfredningslovens § 25.

Fredningsnævnets afgørelse kan efter naturfredningslovens § 26 påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, såvel af lodsejerne som af forskellige myndigheder inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Holger L. Holm

Thyge Steffensen

E. Bruun de Neergaard

6/4-1989

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amts sydlige fredningskreds har den 6. april 1989 truffet følgende

Afgørelse

om erstatning i sag nr. 22/1984 om fredning af engareal ved Nørholm, Aalborg kommune, Nordjyllands Amt.

Med det formål at bevare og ved plejeforanstaltninger at sikre de naturvidenskabelige interesser og herunder i særlig grad området botaniske artsrigdom har fredningsnævnet samtidig hermed afsagt fredningsafgørelse til hvis nærmere indhold, der henvises. Fredningen omfatter helt eller delvist matr. nr. 18 k, 1 a og 2 c Nørholm by, Nørholm. Hele det fredede areal indgår i en ikke afsluttet jordfordelingssag. De fremtidige lodder er opmålt i marken og overtaget af de fremtidige ejere, samt vurderet sammen med disses bestående landbrugsejendomme. Ifølge oplysning fra Nordjyllands amts landskabskontor udgør det fredede areal efter matriklen ialt 23,77 ha, der på grund af afgravning af kysten er reduceret til et faktisk areal på 21,48 ha.

Fredningsnævnets erstatningsberegninger er foretaget på grundlag af det faktiske areal og efter størrelsen af

de lodder, der efter jordfordelingen nu tilhører de enkelte lodsejere.

Hele det fredede areal består af en ensartet og sammenhængende strandeng, der ifølge oplysning fra Nordjyllands amt i sin helhed er omfattet af naturfredningslovens § 43 b om strandenge og ca. halvdelen af arealet er tillige omfattet af bestemmelsen i naturfredningslovens § 46 om strandbeskyttelseslinie.

De fredede strandenge har hidtil været og skal efter fredningen fortsat benyttes til græsning og græshøstning. Efter indholdet af de i naturfredningslovens § 43 b og 46 fastsatte generelle fredningsbestemmelser sammenholdt med de fastsatte fredningsbestemmelser finder fredningsnævnet kun grundlag for at fastsætte erstatning for det i fredningsafgørelsens § 5 fastsatte forbud mod gødskning og sprøjtning med kemiske bekæmpelsesmidler og finder, at erstatningerne for de enkelte lodsejere bør ske efter samme takst.

Fredningsnævnet har ved fastsættelse af erstatningens størrelse lagt til grund, at jordfordelingssagen var påbegyndt og de fredede lodder overtaget af lodsejerne inden fredningssagens rejsning. Fredningsnævnet har taget hensyn til at lodsejerne, hvis gårde alle ligger i landsbyen og hvis jorder hidtil havde været spredte, havde en særlig interesse i ved jordfordelingen at erhverve de nu fredede lodder, idet de herved fik gårdnære græsningsarealer, hvorfra de kunne drive deres malkekvæg hjem til malkning og tilskudsfodring i stalde og at lodsejerne ved forbudet mod gødskning og sprøjtning er påført tab ved, at der ikke efter fredningen kan græsse samme antal kreaturer som før med den følge, at de enten må reducere besætningerne eller forøge tilskudsfodringen.

Som følge heraf fastsætter nævnet en enhedstakst, der skønsmæssigt fastsættes til 8.000 kr./ha.

Herefter fastsættes følgende afrundede erstatningsbeløb:

- 1: Asger Preben Sørensen,
Nørholm Bygade 56, 9240 Nibe,
Fredning af 5,87 ha kr. 47.000,-
- 2: Jens Kjær,
Nørholm Bygade 36, 9240 Nibe,
Fredning af 4,07 ha kr. 32.600,-
- 3: Lars Christian Christensen,
Nørholm Bygade 16, 9240 Nibe,
Fredning af 3,36 ha kr. 29.900,-
- 4: Anders Ejvind Bundgaard Kjær,
Dejgaardsvej 5, Nørholm,
9240 Nibe,
Fredning af 8,18 ha kr. 65.500,-

Der er ikke under sagen fremsat krav fra brugere eller andre indehavere af rettigheder over de af fredningsafgørelsen berørte ejendomme. Fredningsnævnet finder ikke, at der ved fredningen er sket forringelse af pantsikkerheden i nogle af de berørte ejendomme.

De tillagte erstatningsbeløb ialt kr. 172.000,- forrentes efter naturfredningslovens § 19 stk. 4 fra datoen for fredningsnævnets afgørelse med en årlig rente, der er 1 % højere end Danmarks Nationalbanks til enhver tids fastsatte diskonto.

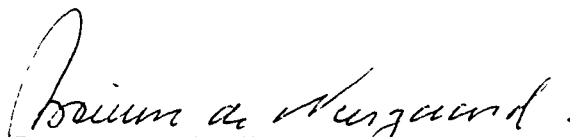
Ifølge naturfredningslovens § 24 stk. 1 udredes de tillagte erstatningsbeløb af staten med 3/4 og af

Nordjyllands amt med 1/4.

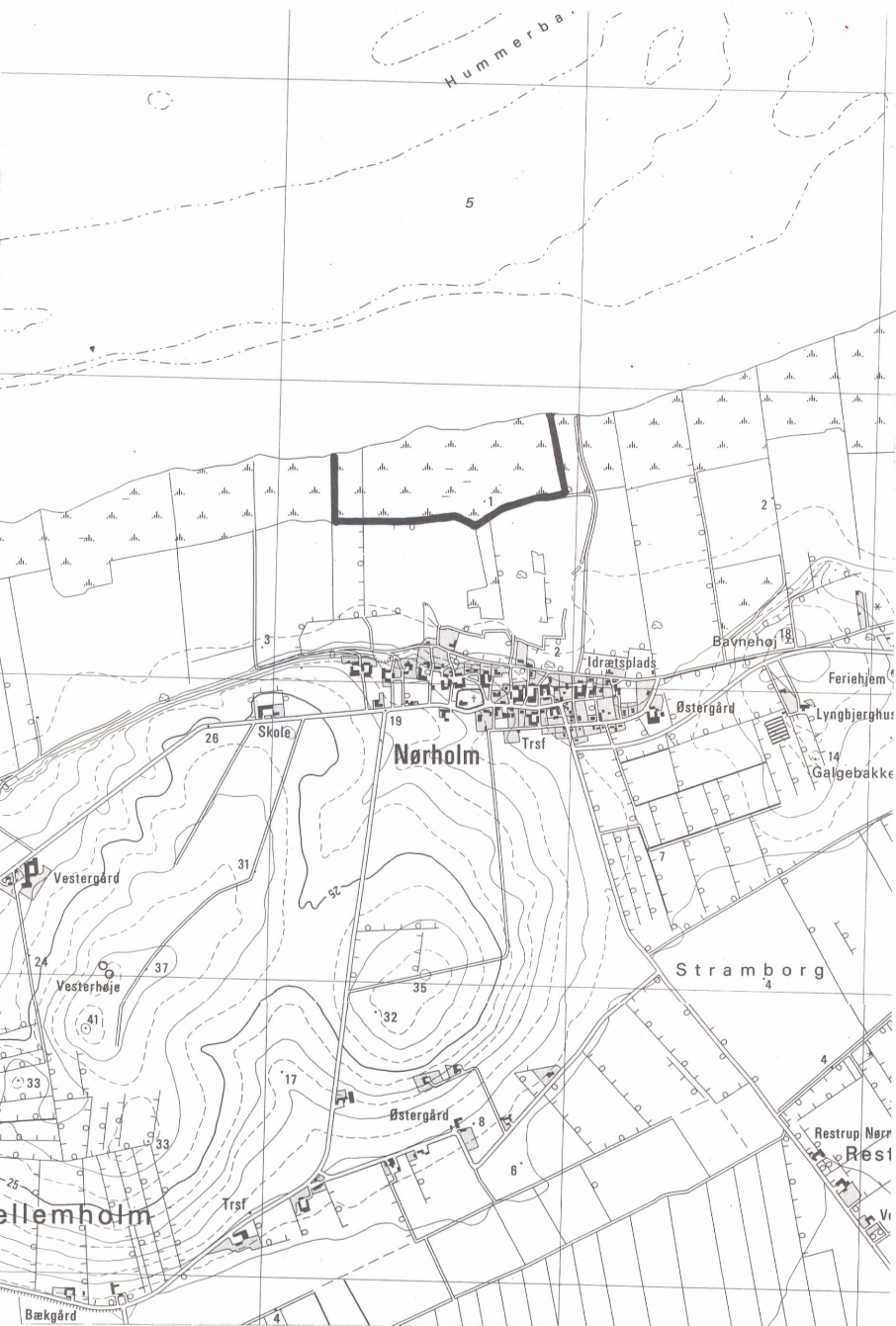
Nærværende erstatningsoppgørelse kan alene eller sammen med den samtidig hermed afsagte fredningsafgørelse påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, efter de i Naturfredningslovens § 26 fastsatte regler. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Holger L. Holm

Thyge Steffensen

E. Bruun de Neergaard

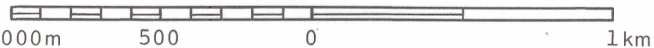
KORT >

Øversigtskort
 Udsnit af 4-cm kort 1217 II SØ og 1216 I NØ

Grundmateriale: Geodætisk Institut (A.86). Copyright.
 Supplerende tematisk information er, med instituttets tilladelse,
 åtført af Nordjyllands Amt, forvaltningen for teknik og miljø.

1:25.000

1:4.000

Signatur:

- Fredningsgrænse
- Kystlinie indlagt efter luftfoto, september 1985
- Strandbyggelinie (naturfredningslovens § 46)
- 9-2** Lodnummer i jordfordeling
- Jordfordeling

Nørholm By, Nørholm
 Aalborg kommune
 Nordjyllands Amt

REG. NR. 07776.000

Udfærdiget af Landskabskontoret i marts 1989 på grundlag af matrikelkort åjournført 9. marts 1989 samt jordfordeling indlagt efter hovedkort udfærdiget i april 1984 af landinspektør Nellemann's Eftf.

FREDNINGSKORT
 hørende til fredningsnævnet for
 Nordjyllands Amts nordlige
 fredningskreds' afgørelse af
 6/4 1989

Engarealer ved Nørholm